

Підприємства, які в динамічному конкурентному середовищі зосереджені на одному виді бізнесу, мають шанс забезпечити свою конкурентоспроможність через споріднену диверсифікацію на основі взаємопов'язаного аналізу двох ключових критеріїв: темпів зростання ринку і конкурентної позиції даного підприємства. Пошук конкурентних переваг спорідненої диверсифікації у конкретних ситуаціях повинен передбачати розгляд таких альтернатив використання стратегічних можливостей: при високих темпах зростання ринку і сильній конкурентній позиції – для задоволення нових потреб ринкового середовища, забезпечення перенесення у споріднений бізнес набутого досвіду і власного іміджу, а також розподілу ризику (особливо за умови, коли зростання ринку сповільнюється); при високих темпах зростання ринку і слабкій конкурентній позиції – для забезпечення успішного функціонування і розподілу ризику (за наявності достатніх фінансових ресурсів); при повільних темпах зростання ринку і сильній конкурентній позиції – для експансії та формування нових потреб і відповідних ринків; при повільних темпах зростання ринку і слабкій конкурентній позиції – для забезпечення виживання підприємства через злиття (поглинання) з успішним підприємством для покращення конкурентної позиції.

Використані джерела

1. Дж. Б. Хейвуд. Аутсорсинг: в пошуках конкурентних переваг : пер. с англ. М. : Вільямс, 2002. 174 с.
2. Минцберг Г., Куинн Дж.Б., Гошал С. Стратегический процесс. пер. с англ. под ред. Ю. Н. Каптуревского. Спб: Питер, 2001. С. 114.

Олена ДУДКІНА

к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

Павло ДУДКІН

к.е.н., доцент кафедри управління інноваційною
діяльністю та сферою послуг ТНТУ ім. Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Сучасні процеси децентралізації супроводжуються глибинними трансформаційними змінами нормативно-правового, організаційного та функціонального забезпечення діяльності органів публічного управління. Необхідність вирішення проблем місцевого економічного розвитку; пошуку, акумулювання та ефективного управління ресурсами територій; потреба у

подоланні соціальних дисбалансів та забезпеченні відповідного рівня життя населення об'єктивно вимагають оновлення та постійного вдосконалення організації діяльності органів місцевого самоврядування, як таких, що володіють відповідними повноваженнями для вирішення питань місцевого значення, розв'язання завдань розвитку конкретної територіальної громади.

Основні завдання, повноваження та засоби органів місцевого самоврядування (ОМС) щодо управління, організації та адміністрування їх функціональної діяльності визначені Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» [1], та іншими нормативно-правовими актами, що обумовлюють дії правового, організаційного, майнового, матеріального, фінансового, технічного та іншого характеру та регламентують правові, організаційні, організаційно-правові форми управлінської діяльності.

На думку сучасних науковців, «організаційні форми управлінської діяльності – це пошук оптимального варіанту вирішення якоїсь управлінської проблеми. Організаційні форми управління виступають способами колективних або індивідуальних дій, пов'язаних з прийняттям рішень і передбачають широке використання підходів до прийняття управлінських рішень на основі компромісу і узгодження інтересів». [2]

В умовах удосконалення територіальної організації влади в Україні, передусім – утворення об'єднаних територіальних громад, саме завдяки організаційній діяльності розв'язуються питання правильної побудови реформованих чи новостворених органів місцевого самоврядування; їх створення; забезпечення злагодженості й чіткості в їх діяльності, визначення побудови їх структурних частин, повноважень посадових осіб; чітке розмежування функцій між органами, структурними підрозділами, а також між окремими ланками й виконавцями з подальшим закріпленням їх компетенції у відповідних організаційно-розпорядчих та інструктивно-методичних документах.

Відповідно до сучасних науково-методологічних підходів, організаційна діяльність ОМС спрямована також на організацію практичного здійснення всіх функцій менеджменту – планування, координації, обліку та контролю, на забезпечення нагляду за діяльністю підпорядкованих органів, об'єктів господарського й культурного призначення; на організацію перевірки виконання прийнятих рішень, на проведення роботи з мешканцями громад з метою їх залучення до практичного вирішення конкретних завдань соціально-економічного розвитку на відповідній території. [3]

Визначальною передумовою ефективного функціонування управлінської системи виступає організаційна структура органу публічного управління, зорієнтована на забезпечення належної реалізації окреслених цілей та завдань, та формується під впливом зовнішнього середовища та функціонального

спрямування діяльності ОМС. В цілому, на думку Мельник А.Ф., Васиної А.Ю., Дудкіної О.П., «організаційна структура органів місцевого самоврядування – це компонент системи публічного управління, обумовлений її суспільно-політичною природою, соціально-функціональною роллю, цілями і змістом, який об'єднує в собі певну сукупність органів влади, їх персонал, матеріальні та інформаційні ресурси, що виділяються і витрачаються суспільством на формування та реалізацію державно-управлінських впливів і підтримку життєздатності самого суб'єкта управління (зокрема – органу місцевого самоврядування)» [4].

З огляду на вище вказане, в системі складових управлінської діяльності ОМС об'єктивно виділяється функція організаційного проектування, тобто – побудови структури організації, як складної системи, та забезпечення її формування, розвитку та в подальшому – удосконалення та реформування. В основі організаційного проектування – стратегічні орієнтири розвитку громади (території), її місія та цілі соціально-економічного розвитку.

На нашу думку, доцільно визначати загальну принципову схему проектно-організаційної діяльності органу місцевого самоврядування, що реалізується по вертикалі, охоплює всі ієрархічні рівні управління та вирішує основні завдання організаційного проектування: визначення типу структури управління; уточнення складу і кількості підрозділів за рівнями управління; визначення чисельності адміністративно-управлінського персоналу; визначення характеру підпорядкованості між ланками органу місцевого самоврядування; розрахунок витрат на утримання апарату управління; визначення повноважень і відповідальності посадових осіб та службовців органу місцевого самоврядування; визначення посадових обов'язків та їх закріплення в нормативно-правових та організаційно-розпорядчих документах. [5]

Поряд з вже традиційними методами організаційного проектування (експертними, структуризації цілей, аналогій, організаційного моделювання) новим напрямом використання сучасних управлінських технологій в діяльності органу місцевого самоврядування може стати імплементація інструментарію моделювання технологічної зрілості організації, що застосовується у практиці організування діяльності бізнес-структур.

Моделі оцінювання зрілості організації використовуються для визначення рівня розвитку, досягнення досконалості та оцінювання процесів в організації. Важливо підкреслити, що у більшості випадків моделі зрілості (технологічної, організаційної) розглядають як засіб спрямування дій організації на досягнення її стратегічних цілей. Модель технологічної зрілості за своїм змістом є описом стадій еволюції, які проходять організації в міру того, як вони визначають, реалізують, вимірюють, контролюють і вдосконалюють процеси створення продукту своєї діяльності. [6]

На сьогодні існує значна кількість моделей оцінювання зрілості організацій в різних аспектах, проте, спільна мета всіх моделей – оцінити поточний стан організації у відповідній сфері, підготувати та навчити персонал, сформувані у нього відповідні управлінські компетентності, створити можливості для систематичного удосконалення. Використання такого підходу в управлінській діяльності ОМС дозволить проектувати дієві та ефективні організаційні структури управління, здатні результативно реагувати на потреби та виклики зовнішнього середовища.

Підеумовуючи зазначимо, що проектування організаційної структури органу місцевого самоврядування базується на функціональній структурі, залежить від сукупності управлінських функцій, які повинні бути ним реалізовані відповідно до завдань реформи територіальної організації влади та цілей публічного управління.

Використані джерела

1. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України 21.05.1997 р. № 280/97: URL <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент: Підручник. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 363 с.
3. Дзюндзюк В.Б. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник / Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. X. : Магістр, 2014. 306 с.
4. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю., Дудкіна О.П. Державне і регіональне управління : навч. посібник. Тернопіль: ТНЕУ. 2014. 452 с.
5. Дудкіна О.П., Кривокульська Н.М. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Адміністративний менеджмент». Тернопіль: Вид-во ФОП Паляниця В.А., 2018. 101 с.
6. Чернявський А.Д. Організаційне проектування: навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 160с.

Ольга ДЯКІВ

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

Марія МИКИТЮК

здобувачка освітньо-професійної програми
«Управління персоналом» ТНЕУ

УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Сьогодні управління знаннями є необхідним атрибутом для побудови ефективної стратегії будь-якої організації. Тому дослідження теорії управління знаннями має ґрунтовне наукове підґрунтя.

Система отримання й накопичення знань була центральним об'єктом досліджень багатьох учених упродовж усієї історії розвитку суспільства.

Сучасні інноваційні компанії спрямовують значну частину своїх ресурсів